

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Pc/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820202144
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8820202144.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v právnej veci navrhovateľa: H. R. F., X.. XX.X.XXXX, V. L. X. P. XXX, XXX XX X. P., proti odporcovi - osobe, ktorá je povinná platiť výživné, otcovi navrhovateľa: H. F., X.. X.X.XXXX, V. L. H. XX, XXX XX H., V. Č. V. XXX, XXX XX J.-Z., Č. K., o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, t a k t o

rozhodol:

Súd mení rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6C/248/04-40 zo dňa 14.12.2004 vo výroku o výživnom pre navrhovateľa H. R. F., X.. XX.X.XXXX V., Ž. V. Y. B. R. S. X.C. H. F., X.. X.X.XXXX zvyšuje zo sumy 33,19 eur na sumu 120 eur mesačne za obdobie od 20.8.2020 do 31.5.2021.

Dlžné výživné za obdobie od 20.8.2020 do 31.5.2021 v sume 794,55 eur je otec navrhovateľa - odporca povinný uhradiť navrhovateľovi v 120-eurových mesačných splátkach, počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15-teho dňa toho, ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa a to až do úplného zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 20.8.2020 domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd zaviazal odporcu na povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa mesačne sumou 120,- eur, splatných vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám navrhovateľa od právoplatnosti tohto rozsudku. Zaostalé výživné žiadal platiť spolu s bežným výživným mesačne po 30,- eur až do úplného splatenia zaostalého výživného, pod následkom straty výhody splátok s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Návrh upresnil na pojednávaní dňa 26.7.2021 tak, že žiada priznať výživné od podania návrhu. Návrh podal z dôvodu toho, že navrhovateľ je plnoletým synom odporcu, žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, H. F.. Odporca sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti od navrhovateľa a jeho matky ešte pred rozvodom k svojim rodičom. Navrhovateľ je študentom Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Michalovciach. Rodičia navrhovateľa uzavreli manželstvo dňa X.X.XXXX, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu X.Ž. P.. Obaja rodičia sú slovenskými štátnymi občanmi a ich posledné spoločné bydlisko bolo v X. P. XXX. Matka navrhovateľa podala návrh na rozvod z dôvodu nevery odporcu, z dôvodu psychického a fyzického týrania s tým, že konanie bolo vedené pred Okresným súdom vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. 6C/248/04. Na základe tohto rozhodnutia bol odporca zaviazaný k vyživovacej povinnosti 1.000 Sk mesačne vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky navrhovateľa, nakoľko bol v tom čase navrhovateľ maloletý. Navrhovateľ dovŕšil 18-ty rok veku dňom 17.09.2019. Priemerné náklady spojené s navštevovaním školy navrhovateľa predstavujú obedy vo výške 25,20 eur mesačne, kozmetika a hygienické potreby vo výške 19,61 mesačne, oblečenie vo výške 26,62 mesačne, strava (mimo obedov) na škole vo výške 45,00 eur mesačne a platba za užívanie telefónu vo výške 10,00 eur mesačne.

Každomesačné priemerné náklady navrhovateľa sú vo výške cca 155,00 eur. Na štúdium navrhovateľa prispieva podľa svojich schopností a možností výlučne matka. Momentálne je matka navrhovateľa zamestnaná ako administratívny pracovník, ale iba na dohodu o pracovnej činnosti. Matka navrhovateľa sa zároveň stará o svoju dcéru t.j. o maloletú sestru navrhovateľa. Matka navrhovateľa, ktorá tak, ako je uvedené vyššie výlučne sama prispieva na výživu plnoletého navrhovateľa a jej mesačný priemerný čistý príjem plynúci z dohody o pracovnej činnosti je vo výške 79,98 eur. Starí rodičia zo strany matky navrhovateľa už bohužiaľ nežijú. Starí rodičia zo strany odporcu navrhovateľa nikdy nekontaktovali, ani finančne nepodporovali. Odporca má stále trvalý pobyt na adrese svojich rodičov, ale pravdepodobne je zamestnaný v Českej republike v spoločnosti DHL.

2. Odporca s podaným návrhom nesúhlasil, uviedol, že počul, že navrhovateľ chodil od 15 rokov po baroch a mal brigády, takže mal zrejme dosť prostriedkov.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením písomných dôkazov predložených účastníkmi konania, výsluchom účastníkov konania a ďalšími dôkazmi, ako je to uvedené nižšie a zistil nasledovný skutkový stav:

4. K návrhu navrhovateľ pripojil rodný list, z ktorého je zrejmé, že sa narodil XX.X.XXXX vo Y. X. V., pričom ako otec je v rodnom liste uvedený odporca v tomto konaní. Narodenie bolo zapísané v knihe narodení Matričného úradu Y. X. V.N. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX pod poradovým číslom XXX. Pripojil tiež Potvrdenie o návšteve školy z 30.6.2020, z ktorého je zrejmé, že navrhovateľ je študentom Strednej odbornej školy obchodu a služieb, Školská 4, Michalovce.

5. Navrhovateľ tiež k návrhu pripojil výpočet priemerných mesačných nákladov, z ktorého vyplýva, že za obedy v školskej jedálni minie mesačne 25,20 eur (20x1,26 eur), za cestovné na trase Nižný Hrušov - Michalovce a späť sumu 28,- eur, pričom súdu predložil aj výpis cestovného poriadku na uvedenej trase spolu s cestovným. Na kozmetické a hygienické potreby sume 19,61 eur, na oblečenie (tričká, šortky, sako = 53,24 eur za dva mesiace) priemerne 26,26 eur mesačne. O kúpe hygienických potrieb ako aj ošatenia predložil navrhovateľ súdu pokladničné doklady. Na stravu mimo obedov minie sumu 45,- eur mesačne, platby za telefón v sume 10,- eur mesačne, o čom predložil výpis z účtu týkajúci sa realizovaných úhrad v dňoch 18.6.2020 a 20.7.2020. Podľa predloženej listiny „Finančné pásmo na nákup potravín na jedno jedlo podľa vekových kategórií stravníkov s účinnosťou od 1.9.2019“ predstavuje jednotková sadzba za obed pre študenta strednej školy od 15 do 19 rokov sumu 1,26 eur.

6. Podľa predloženého potvrdenia o príjme z 13.8.2020, čistý príjem matky navrhovateľa v období od januára 2020 do júla 2020 predstavoval celkovo za celé uvedené obdobie sumu 399,90 eur.

7. Z lustrácii v REGOB ohľadne navrhovateľa je zrejmé, že ako jeho otec je uvedený odporca. Z lustrácii v REGOB ohľadne odporcu je zrejmé, že ako jediné dieťa je uvedený navrhovateľ.

8. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 18.9.2020 a 5.3.2021 vyplynulo, že navrhovateľ nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie a z úradu nepoberá žiadne dávky ani príspevky.

9. Z Potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce zo dňa 21.9.2020 a 8.3.2021 ďalej vyplýva, že odporca nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadnu dávku, naposledy bol vedený v roku 2013.

10. Zo správy ORPZ o Vranove nad Topľou, Okresný dopravný inšpektorát zo dňa 21.9.2020 vyplynulo, že navrhovateľ nie je v evidencii motorových vozidiel vedený ako držiteľ ani ako vlastník motorového vozidla.

11. Zo správy ORPZ v Michalovciach, Okresný dopravný inšpektorát zo dňa 21.9.2020 vyplynulo, že odporca nie je v evidencii motorových vozidiel vedený ako držiteľ ani ako vlastník motorového vozidla.

12. Sociálna poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou v správe zo dňa 22.9.2020 uviedla, že navrhovateľ nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky ani dôchodkovej dávky. Bol evidovaný v registri poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom v Sociálnej

poisťovňou ako zamestnanec na dohodu o brigádnickej práci študenta od 8.6.2020. V správe zo dňa 15.3.2021 uviedla, že navrhovateľ nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky ani dôchodkovej dávky. Nie je evidovaný v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom v Sociálnej poisťovni. Sociálna poisťovňa, pobočka Michalovce v správe zo dňa 25.9.2020 a 8.3.2021 uviedla, že odporca nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky ani dôchodkovej dávky. Nie je evidovaný v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom v Sociálnej poisťovni.

13. Z lustrácie v registri Sociálnej poisťovne zo dňa 22.10.2020, 4.3.2021 a 7.3.2022 je zrejmé, že navrhovateľ bol vedený u zamestnávateľa Pestucci, s.r.o. na dohodu o brigádnickej práci študenta v období od 8.6.2020 do 18.10.2020 s vymeriavacím základom vo výške 20,- eur v júni 2020, vo výške po 26,67 eur v júli až septembri 2020 a vo výške 20,- eur v októbri 2020. V mesiacoch jún až august 2021 bol vedený ako zamestnanec na dohodu o brigádnickej práci študentov s vymeriavacím základom 1009,79 eur v júni 2021, 932,02 eur v júli 2021 a 901,97 eur v auguste 2021.

14. Z lustrácie v registri Sociálnej poisťovne zo dňa 22.10.2020 a 4.3.2021 je zrejmé, že odporca nie je vedený ako zamestnanec u žiadneho zamestnávateľa. Z odpovede na lustráciu v bankách súd zistil, že navrhovateľ má vedený účet v V. L., C..s. s účtovným zostatkom 1,35 eur k 17.9.2020 a 0,95 eur k 4.3.2021 a účet v S. L. R., a.s. s účtovným záporným zostatkom 158,67 eur k 17.9.2020 a 159.52 eur k 4.3.2021. Odporca nemá vedený účet v Slovenskej republike.

15. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 6C/248/2004, vyplýva, že na tunajšom súde viedlo sa konanie o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu na čas po rozvode medzi navrhovateľkou H. F.S., rod. Š., nar. XX.X.XXXX a odporcom H. F., nar. X.X.XXXX za účasti mal. H. R. F., X.. XX.X.XXXX. Podľa rozsudku č.k. 6C/248/04-40 zo dňa 14.12.2004, ktorý nadobudol právoplatnosť 15.2.2005, súd manželstvo účastníkov H. F., rod. Š. a H. F. uzavreté X.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu X. P. vo zväzku 14, ročník 2000, na strane 36, pod poradovým číslom 23, rozviedol. Maloletého H. R. F., nar. XX.X.XXXX zveril na čas po rozvode do výchovy navrhovateľky a odporcu zaviazal platením výživného na mal. syna sumou po 1000,- Sk mesačne s tým, že toto výživné bol povinný platiť vždy do 15-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám navrhovateľky od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

16. Vo vyjadrení z 6.10.2021 navrhovateľ uviedol, že v máji 2021 ukončil štúdium na strednej škole maturitnou skúškou a od 1.6.2021 do 31.8.2021 pracoval ako študent a od 1.9.2021 mal uzatvorenú pracovnú zmluvu. Súdu predložil potvrdenie o príjme za obdobie jún až august 2021, podľa ktorého predstavoval jeho priemerný čistý mesačný príjem v tomto období 1038,35 eur. Predložil aj potvrdenie o príjme za obdobie jún 2020 až október 2020, kde za celé uvedené obdobie mu bola vyplatená čistá mzda 120,- eur.

17. Podľa potvrdenia Strednej odbornej školy obchodu a služieb, Školská 4, Michalovce z 7.3.2022, navrhovateľ študoval na škole od 1.9.2016 do 21.5.2021, pričom štúdium ukončil vykonaním maturitnej skúšky dňa 21.5.2021.

18. Navrhovateľ vo výpovedi uviedol, že hlavným dôvodom podania návrhu bola snaha vypomôcť svojej mame s nákladmi, ktoré na neho má. Chcel sa skontaktovať s odporcom, odporca však nejavil o toto záujem, odporcu aj žiadal o nejaký príspevok na výživu, avšak ten to odmietol. Príjem z brigád počas štúdia sa pohyboval okolo minimálnej sumy od 20 eur, väčšie sumy boli výnimočné a to iba vtedy, ak teda pracoval po víkendoch vo veľkom rozsahu. Sám sa nebol schopný navrhovateľ živiť do mája 2021, od júna 2021 nastúpil síce pracovať brigádnicky, avšak s takým príjmom, že už sám to považuje za schopnosť sám sa živiť. Bežné výdavky na stravu, hygienické potreby, prípadne cestovné do školy počas štúdia mohli činiť sumu do 200,- eur približne. Pokiaľ ide o výdavky na ošatenie, samozrejme, že tieto neuhrádzal mesačne ale možno za obdobie, povedzme štvrťroka, mohlo to byť okolo 200 eur, na bežné ošatenie, bundy, tričká, nohavice, topánky. Všetky jeho výdavky uhrádzala jeho mama zo svojho príjmu a zvyšok sa snažil doplácať zo zárobku z jednotlivých brigád počas štúdia. Uviedol, že nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností ani osobného automobilu, ani hnuiteľných vecí väčšej hodnoty. Všetky výdavky v súvislosti s bývaním uhrádzala jeho mama, osobitné výdavky v súvislosti s bývaním nemal, počas štúdia nebol ubytovaný na žiadnom internáte, do školy dochádzal hromadnou dopravou. Ak by súd povolil

uhradiť dlžné výživné odporcovi v splátkach vo výške navrhovaného bežného výživného, navrhovateľ uviedol, že s takýmto splácaním by súhlasil.

19. Odporca vo výpovedi pred dožiadaným súdom uviedol, že od doby, keď sa rozviedol, navrhovateľa nevidel, lebo tento o to nemal záujem. Nevedel, či študoval, nechodil k nim, lebo manželka odporcu to nechcela. Videli sa iba raz asi dva roky dozadu. Odporca nesúhlasil so zvýšením výživného nakoľko tento chodil od 15 rokov po baroch a mal brigády, takže mal asi ostatok prostriedkov. Všetky doklady o svojich príjmoch súdu predložil. Iný príjem ako zo zamestnania odporca nemá. Odporca má stredné odborné učilište poľnohospodárske v Michalovciach. Vyučený je ako automechanik. V DHL pracuje posledných šesť rokov. Pred dvoma rokmi bol na operácii pruhu a zrejme pôde na ďalšiu s kolenom. Navrhovateľovi na výživu neprispieva, ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá má príjem okolo 25 až 28 tisíc korún. Žiadne dlhy ani pôžičky odporca nemá. Nevlastní nič, automobil má jeho priateľka.

20. Odporca v podaní doručenom súdu 10.9.2021 predložil výplatné pásky za obdobie 7/2021, za obdobie 6/2021, za obdobie 5/2021, za obdobie 4/2021, za obdobie 3/2021, za obdobie 2/2021, za obdobie 1/2021, za obdobie 12/2020, za obdobie 11/2020. Podľa vyjadrenia odporcu výdavky na dopravu v Prahe na 30 dňový lístok predstavujú 550 Kč, o čom predložil dokladu o úhrade cestovného a 30-dňový lístok MHD v Prahe. Na stravu v práci míňa 1200,- Kč (60Kč za jeden obed) a zároveň predložil doklad o úhrade jedného obeda. Výdavky na benzín uviedol vo výške 2000 až 3000 Kč mesačne a zároveň predložil doklady o nákupe pohonných hmôt. Na cigarety minie mesačne 2190 až 3200 Kč, pričom o kúpe za 2190,- Kč predložil pokladničný doklad. Podľa potvrdenia zamestnávateľa o výplate mzdy za obdobie 3/2021 do 8/2021 predstavoval jeho priemerný čistý mesačný príjem v uvedenom období 25943,- Kč. Odporca ďalej uviedol, že jeho výdavky na domácnosť, stravu, drogériu, oblečenie predstavujú približne 3000 až 5000 Kč a predložil súdu pokladničné doklady o bežných nákupoch o domácnosti. Odporca súdu predložil nájomnú zmluvu o nájme bytu z 1.5.2021, podľa ktorej nájomné predstavuje 10300,- Kč a poplatok za služby 2829 Kč, pričom uviedol, že on uhrádza polovicu, teda 6564,50 Kč.

21. Odporca vo vyjadrení z 6.12.2021 uviedol, že súdu zasiela výplatné pásky za august až október 2020 a opis mzdového listu zamestnávateľa. Súdu predložil výplatné pásky za obdobie 10/2019, za obdobie 9/2020, za obdobie 8/2020.

22. Podľa potvrdenia zamestnávateľa o výplate mzdy za obdobie 8/2020 do 3/2021 predstavoval jeho priemerný čistý mesačný príjem v uvedenom období 19799,- Kč. V novembri 2020 nemá evidovaný žiaden príjem, v decembri 2020 príjem 16949,- Kč a v októbri 2020 iba sumu 8601,- Kč. Inak sa jeho príjem pohyboval od 20665,- Kč do 32040,- Kč.

23. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá dočasu, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. V zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

26. Ako vyplýva z § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

30. V zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

31. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

32. Podľa § 37 CMP súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

33. Podľa § 155 CMP konanie sa začína len na návrh.

34. Podľa § 156 CMP účastníkmi konania vo veciach výživného plnoletých osôb sú navrhovateľ a osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné.

35. Podľa § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

36. Výživné možno charakterizovať ako súhrn zákonom upravených práv a povinností oprávnených osôb pri zabezpečovaní úhrady ich odôvodnených osobných materiálnych a nemateriálnych potrieb. Nepôjde iba o peňažné plnenie na rôzne požiadavky a nevyhnutnosti, akými sú strava, bývanie, vzdelanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, kultúrne či športové záujmy. Súdnym rozhodnutím sa v zásade vyživovacia povinnosť vždy vyjadruje v peňažnej podobe, ktorá je vymáhateľná v prípade jej neplnenia.

37. Výživným sú uspokojované pravidelne sa opakujúce potreby oprávneného, a to hmotné, ako bývanie, stravovanie, ošatenie, obuv, ale aj nehmotné, ako je vzdelanie, hobby, zdravotná starostlivosť, kultúrne a športové aktivity.

38. V prípade vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ide o zákonnú povinnosť, ktorá zaťažuje oboch rodičov.

39. Vyživovacia povinnosť je súčasťou rodičovských práv a povinností a vzniká narodením dieťaťa a zaniká jeho schopnosťou sa samostatne živiť, samostatne si uspokojovať svoje životné potreby.

40. Navrhovateľ bol v čase podania návrhu študentom Strednej odbornej školy obchodu a služieb, Školská 4, Michalovce. Návrh podal na súd dňa 20.8.2020. Nakoľko výživné možno priznať iba odo dňa začatia súdneho konania, začiatok rozhodného obdobia pre priznanie zvýšeného nároku navrhovateľa bol v danom prípade deň 20.8.2020. Od uvedeného dňa navrhovateľ aj požadoval zvýšiť naposledy súdom určené výživné.

41. Podľa potvrdenia Strednej odbornej školy obchodu a služieb, Školská 4, Michalovce z 7.3.2022, navrhovateľ študoval na škole od 1.9.2016 do 21.5.2021, pričom štúdium ukončil vykonaním maturitnej skúšky dňa 21.5.2021. Nakoľko navrhovateľ nepokračoval v príprave na povolanie na vysokej škole dennou formou štúdia, pričom sa od 1.6.2020 zamestnal a jeho priemerný čistý mesačný príjem v tomto období dosahoval 1038,35 eur, súd mal za to, že rozhodným obdobím pre priznanie nároku na výživné je

obdobie od 20.8.2020 do 31.5.2021. Uvedené potvrdil sám navrhovateľ, ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že od júna 2021 už bol schopný sám sa živiť.

42. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zásadne trvá v čase sústavnej prípravy na budúce povolanie. Navrhovateľ v čase rozhodnutia súdu vo veci samej už nebol študentom strednej školy, bol zistený zánik vyživovacej povinnosti. Dôvodom spájaným so zánikom vyživovacej povinnosti je vznik schopnosti samostatne sa živiť, spojený so vznikom nároku na príslušné dávky systému sociálneho poistenia v prípade ukončenia prípravy na povolanie a neuplatnenia sa na trhu práce (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 16Co/207/2018 z 22. 11. 2018).

43. Nedôvodné by však boli úvahy naznačujúce čiastočnú schopnosť navrhovateľa sám sa živiť, vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ bol v čase štúdia schopný si aj sám brigádnicke privyrobiť. Tu je potrebné poukázať najmä na to, že navrhovateľ bol v rozhodnom období študentom (žiakom) dennej formy štúdia na strednej škole. Samotná takáto forma štúdia indikuje nie len pravidelný rozvrh navrhovateľa a jej účasť na vyučovaní, ale je potrebné zohľadniť aj čas, ktorý musí navrhovateľ venovať príprave štúdia vo svojom voľnom čase.

44. Samotný príjem z brigádnickej činnosti navrhovateľa, ktorý aj sám priznal (v rozsahu od 20,- eur mesačne) a skutočnosť, že si navrhovateľ dokáže privyrobiť brigádnicke, čím dokáže pokryť aj časť svojich výdavkov, je možné zohľadniť pri stanovení konkrétnej výšky výživného s poukazom na posúdenie odôvodnených potrieb oprávnenej osoby.

45. Súd sa následne zaoberal adekvátnosťou a primeranosťou požadovaného zvýšenia výživného, prihliadajúc a posudzujúc tak reálne náklady na zabezpečenie potrieb navrhovateľa, ako aj na možnosti a schopnosti otca navrhovateľa. Súd pritom zohľadňoval aj skutočnosť, že povinnou osobou vo vzťahu k nároku navrhovateľa na výživné je aj jeho matka, keďže obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov.

46. Po preskúmaní deklarovaných výdavkov oboch strán súd dospel k záveru, že navrhovateľ svoje výdavky nenadhodnocoval za účelom dosiahnutia vyššej sumy výživného. Uviedol výdavky na stravu v školskej jedálni v sume 25,20 eur mesačne, na stravu mimo školy 45,- eur mesačne, cestovné do školy v sume 28,- eur mesačne, výdavky na kozmetické a hygienické potreby sume 19,61 eur mesačne, na oblečenie v sume 26,26 eur mesačne, za telefón priemerne 10,- eur mesačne. Deklarované výdavky aj primerane preukázal predložením príslušných dokladov. Neskôr vo výpovedi doplnil, že jeho bežné výdavky počas štúdia mohli činiť približne sumu do 200,- eur mesačne. Tieto výdavky ani neboli odporcom rozporované. Uviedol aj príjem z brigád, ktorý bol súdom zistený aj prostredníctvom registra Sociálnej poisťovne, tento sa však pohyboval okolo sumy 20 až 27 eur mesačne. Tieto výdavky je možné považovať jednoznačne za primerané, zodpovedajúce veku navrhovateľa, jeho statusu študenta strednej školy v rozhodnom období. Na bankovom účte navrhovateľa boli v rozhodnom období zistené úspory približne okolo sumy 150,- eur (suma 159,52 eur k 4.3.2021).

47. Pri určení zvýšenia výživného súd zohľadnil vek navrhovateľa, jej odôvodnené potreby v rozhodnom období, zárobkové možnosti a schopnosti odporcu ako povinného rodiča a tiež jeho odôvodnené výdavky.

48. Mesačný príjem otca navrhovateľa mal súd za preukázaný najmä z predloženého mzdového listu za roky 2020 a 2021 a výplatných pásov odporcu v rozhodnom období, pričom tento priemerný čistý príjem odporcu v rozhodnom období sa pohyboval na úrovni 20.127,10 Kč. Súd vychádzal z čistého príjmu za august 2020 v sume 32040 Kč, za september 2020 v sume 26226 Kč, za október 2020 v sume 8601 Kč, za november 2020 v sume 0,- Kč, za december 2020 v sume 16949 Kč, za január 2021 v sume 25611 Kč, za február 2021 v sume 20665 Kč, za marec 2021 v sume 28299 Kč, za apríl 2021 v sume 25642 Kč, za máj 2021 v sume 25839 Kč. Priemerný čistý mesačný príjem odporcu v rozhodnom období tak predstavoval 20127,10 Kč, čo je po prepočte 786,71 eur (kurz CZK k EUR ku dňu rozhodnutia vo veci 7.3.2022 bol 25,584).

49. S prihliadnutím na príjem odporcu a jeho odôvodnené výdavky bolo možné zvýšiť výživné pre navrhovateľa zo sumy 33,19 eur na požadovaných 120,- eur mesačne, počnúc dňom podania návrhu

na súd, zohľadniac nižšie uvedené skutočnosti. Na požadovanú sumu zvýšeného výživného, pri jednej vyživovacej povinnosti, by postačoval aj podstatne nižší čistý mesačný príjem odporcu (okolo 500,- eur).

50. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného pre navrhovateľa nemohol označiť jeho náklady ako nedôvodné alebo značne nadsadené. Je však potrebné zdôrazniť, že hľadisko odôvodnených potrieb navrhovateľa musí byť ohraničené objektívnymi schopnosťami a možnosťami povinného rodiča. Inými slovami, aj keď nemožno poprieť dôvodnosť a oprávnenosť výdavkov oprávnenej osoby, a to vzhľadom na jej aktuálne potreby primerané jeho veku a prípadne ďalším okolnostiam, nemožno určiť konkrétnu výšku výživného prekračujúcu objektívne možnosti povinnej osoby takto stanovené výživné platiť. Navrhovateľ deklaroval svoje mesačné výdaje v sumách pohybujúcich sa maximálne do výšky 200,- eur, kde však na úhrade týchto nákladov sa musí podieľať v primeranej miere aj druhý povinný rodič. Takéto náklady je možné považovať za primerané potrebám nezaopatreného dieťaťa v jeho veku v rozhodnom období, vrátane výdavkov súvisiacich s voľnočasovými aktivitami zodpovedajúcimi mladým ľuďom v jeho veku, kultúrnym vyžitím, prípadne ďalšími záujmami.

51. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že výživné stanovené na výšku 120,- eur mesačne je v prevažnej miere postačujúce jednak na pokrytie časti reálnych a primeraných potrieb navrhovateľa a zároveň suma výživného v rozsahu 120,- eur mesačne ešte vždy zohľadňuje skutočné možnosti povinného rodiča, čiže odporcu.

52. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20-30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu, samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb (napríklad rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8CoP/47/2017 zo dňa 28. 12. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/523/2016 zo dňa 19. 12. 2017).

53. Súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že je dôvodné, aby rodič uhradil dieťaťu výživné v rozsahu 20 až 30% svojho čistého zárobku, pričom výživné priznané navrhovateľovi v sume 120,- eur mesačne v žiadnom prípade nevybočuje z takto judikatúrou určených medzí.

54. Súd vychádzal z odporcom preukázaného čistého príjmu v sume 780,- až 790,- eur mesačne, pričom pri 20% z čistého príjmu odporkyne, výživné na všetky ním vyživované osoby by sa malo pohybovať okolo sumy 200,- eur mesačne, samozrejme bez zohľadnenia ďalších okolností, akými sú napríklad vek každej z vyživovaných osôb a tomu primerané a odôvodnené potreby. Zároveň je však uvedená suma bez zohľadnenia osobitostí na strane osoby povinnej plniť vyživovaciu povinnosť.

55. Súd zdôrazňuje, že v zmysle platnej zákonnej úpravy je výška výživného otázkou individuálneho posúdenia v každom prejednávacom prípade. Napriek uvedenému, vychádzajúc z rozhodovacej praxe súdov by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať vo vyššie uvedenom rozpätí 20 - 30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb).

56. Hoci v Slovenskej republike neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať, je možné ako pomocné kritérium vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní výšky výživného zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>), podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa nad 18 a viac rokov zodpovedá 19 - 25 % čistého príjmu povinného rodiča. Je stanovená spodná a horná hranica, pričom spodná hranica bude využitá najmä v prípadoch, kedy povinný má viac ako jednu vyživovaciu povinnosť (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24CoP/124/2019 z 29. 01. 2020).

57. Z vyššie citovaného dokumentu Ministerstva spravodlivosti Českej republiky ďalej vyplýva, že percentuálne rozmedzie je vhodné použiť najmä u povinného, u ktorého väčšinu príjmov tvoria príjmy zo závislej činnosti. V prípade existencie 2 alebo 3 vyživovacích povinností súd stanoví výživné pre každé dieťa výberom percentuálneho dielu pri spodnej hranici určenej pre príslušnú vekovú kategóriu.

Takto určené výživné môže byť ďalej upravené v závislosti na konkrétnej situácii. Výška výživného je stanovená ako rozmedzie percentuálneho dielu z mesačného čistého príjmu povinného rodiča.

58. Podľa uvedeného dokumentu vekovej kategórii oprávneného dieťaťa nad 18 a viac rokov zodpovedá 19 - 25 % čistého príjmu povinného rodiča.

59. Pri uplatnení vyššie opísaného prístupu pri stanovení primeranej výšky výživného, u navrhovateľa sa jedná o oprávnenú osobu nad 18 a viac rokov, čomu zodpovedá rozmedzie 19 až 25 % čistého príjmu povinného rodiča, teda odporcu.

60. Súd vychádzal z priemerného čistého mesačného príjmu odporcu v rozhodnom období, zohľadniac jej nevyhnutné výdavky, čím sa bude zaoberať nižšie.

61. Keďže odporca má v súčasnosti iba jednu vyživovaciu povinnosť, súd vychádzal z odporúčaných sadzieb, pričom však nemohol prekročiť návrh navrhovateľa ohľadne žiadaného zvýšenia (v súvislosti s využitím vyššie uvedeného postupu ako pomocného kritéria pri určovaní výšky výživného porovnaj tiež rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24CoP/111/2019 z 19. 12. 2019).

62. Navrhovateľom žiadané zvýšené výživné sa v danom prípade pohybovalo pod hranicou vyššie uvedených sadzieb pre plnoleté dieťa.

63. Nakoľko výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

64. Medzi nevyhnutné výdavky na strane odporcu súd zaradil takmer všetky deklarované výdavky, ktoré nemohol považovať za nadsadené alebo neprimerané. Odporca deklaroval výdavky na cestovné v sume 550 Kč, na stravu v práci 1200,- Kč, na pohonné hmoty vo výške 2000 až 3000 Kč mesačne, na domácnosť, stravu, drogériu, oblečenie v sume od 3000 až 5000 Kč a polovicu nájomného 6564,50 Kč. Spolu sa tieto výdavky pohybujú od 13314,50 Kč do 16314,50 Kč, čo predstavuje od 520,42 eur do 637,68 eur. Úhrada výživného v sume 120,- eur mesačne tak nemôže existenčne ohroziť odporcu, ktorého čistý mesačný príjem sa pohybuje na úrovni 780 až 790 eur.

65. Ostatné výdavky odporca musí prispôsobiť svojim nevyhnutným výdavkom, kde prednosť majú primárne platby výživného pre navrhovateľa.

66. Za nevyhnutné výdavky jednoznačne súd nemohol považovať výdavky na cigarety. Nepodstatné sú tiež prípadné výdavky za telefón, internet, poisťky, sporenia a splácanie pôžičiek. Prvoradou povinnosťou rodiča je zabezpečiť výživu dieťaťa, a všetky ostatné výdavky sú druhoradé.

67. Všetky svoje výdavky musí odporca prispôsobiť tak, aby pri svojom priemernom čistom mesačnom príjme okolo uprednostnil nárok navrhovateľa na výživné, ako svojmu plnoletému synovi, nakoľko výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a ani súd v zmysle zákona o rodine nesmie pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča brať do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

68. Súd nemohol opomenúť tú skutočnosť, že pokiaľ odporca namietal vo svojej výpovedi, že navrhovateľ si brigádniccky privyrábal, pričom počul, že zároveň chodil po baroch, za situácie kedy odporca navrhovateľovi na výživu neprispieval žiadnou a to ani súdom určenou sumou, tieto námietky odporcu sú prinajmenšom neadekvátne. Odporca si totiž neplnil svoju vyživovaciu povinnosť ani len v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu.

69. Súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že bolo v možnostiach a schopnostiach odporcu uhrádzať navrhovateľovi na výživu v rozhodnom období sumu 120,- eur mesačne.

70. Zvýšené výživné v sume 120,- eur mesačne súd priznal navrhovateľovi odo dňa podania návrhu, t.j. od 20.8.2020 do dňa zániku vyživovacej povinnosti zo strany navrhovateľa, a to do 31.5.2021, kedy sa navrhovateľ prestal pripravovať na budúce povolanie.

71. Vzhľadom na zvýšenie výživného na sumu 120,- eur mesačne a zánik vyživovacej povinnosti vo vzťahu k navrhovateľovi v čase rozhodnutia súdu, súd rozhodol už iba o dlžnom zvýšenom výživnom za predchádzajúce obdobie od 20.8.2020 do 31.5.2021, prevyšujúcim už rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6C/248/04-40 zo dňa 14.12.2004 priznané výživné v sume 33,19 eur mesačne, ktoré dlžné výživné predstavuje sumu vo výške 794,55 eur.

72. Odporca navrhovateľovi v rozhodnom období neplnil výživné v žiadnom rozsahu, preto nie sú platby, ktoré by bolo potrebné zohľadniť vo výpočte dlžného výživného.

73. V súlade s § 232 ods. 3 CSP je lehota na plnenie tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku, avšak súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

74. Vzhľadom na zvýšenie výživného o sumu 86,81 eur mesačne, súd rozhodol dlžnom zvýšenom výživnom, ktoré predstavuje sumu vo výške 794,55 eur (pomerná časť za 12 dní augusta 2020 vo výške 13,26 eur + 781,29 eur (9 mesiacov x 86,81 eur), ktoré vzhľadom na jeho výšku povolil otcovi navrhovateľa splácať v primeraných mesačných splátkach po 120,- eur spolu s bežným výživným, a to počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pod stratou výhody splátok. S uvedenou výškou splátok navrhovateľ súhlasil.

75. S poukazom na Článok 7 CMP v záujme hospodárnosti konania a ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania môže súd upustiť od vykonania určitých úkonov alebo prispôbiť ich realizáciu tak, aby dosiahol spravodlivé rozhodnutie vo veci. V danom prípade súd nepožadoval od účastníkov preukazovanie všetkých deklarovaných výdavkov, ktoré považoval za relevantné a zohľadňoval ich pri určení výšky výživného, ktoré ale neboli navzájom rozporované ani spochybňované. Výdavky, ktorých vynaloženie súd nepovažoval za nevyhnutné, nebolo potrebné ani preukazovať.

76. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

77. V danom prípade súd nevzhladol také osobitné okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že ani v prípade aplikácie § 55 CMP súd neaplikuje princíp náhrady trov konania z hľadiska úspechu v konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.